

Podstawa programowa

edukacja wczesnoszkolna, etap I, rok szkolny, od którego obowiązuje: 2025 / 2026, oficjalna
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej
wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w
tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia
ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do
pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej ze zmianami z dnia 6 marca 2025 r.

Cele kształcenia - wymagania ogólne:

Cele kształcenia - wymagania ogólne edukacji wczesnoszkolnej zostały opisane w odniesieniu do czterech obszarów rozwojowych dziecka: fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego. Cele te uczeń osiąga w procesie wychowania i kształcenia przez rozwój prostych czynności praktycznych, intelektualnych oraz ruchowych w czynności bardziej złożone. Zbiór celów ogólnych przedstawia fundament, na którym oparta będzie początkowa praca na II etapie edukacji w klasach IV-VIII: zachowania, sprawności, umiejętności i wiedzę początkową.

I. W zakresie fizycznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- 1) podstawowe umiejętności ruchowe, tworzące fundament do nabywania złożonych umiejętności ruchowych
- 2) świadomość w zakresie higieny i pielęgnacji ciała oraz zdrowego trybu życia
- 3) umiejętność wykorzystania własnej aktywności ruchowej w różnych sferach działalności człowieka: zdrowotnej, sportowej i rekreacyjnej
- 4) umiejętność respektowania zasad zabaw i gier ruchowych oraz gier zespołowych
- 5) umiejętność organizacji bezpiecznych zabaw i gier ruchowych oraz gier zespołowych
- 6) umiejętność poruszania się w miejscach publicznych z poszanowaniem przepisów ruchu drogowego, zasad kultury i odpowiedniego zachowania w przestrzeni publicznej i na terenach zielonych, w tym obszarach chronionych.

II. W zakresie emocjonalnego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- 1) umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich
- 2) umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania emocji oraz uczuć innych osób potrzebę tworzenia relacji
- 3) umiejętność przedstawiania swych emocji i uczuć przy pomocy prostej wypowiedzi ustnej lub pisemnej, różnorodnych artystycznych form wyrazu
- 4) świadomość przeżywanych emocji i umiejętność panowania nad nimi oraz wyrażania ich w sposób umożliwiający współdziałanie w grupie oraz adaptację w nowej grupie
- 5) umiejętność odczuwania więzi uczuciowej i potrzebę jej budowania, w tym więzi z rodziną, społecznością szkoły i wspólnotą narodową

6) umiejętność uświadamiania sobie uczuć przeżywanych przez inne osoby z jednoczesną próbą zrozumienia, dlaczego one występują, a także różnicowania form ich wyrażania w zależności od wieku

7) umiejętność rozumienia odczuć zwierząt, wyrażania tych stanów za pomocą wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz różnorodnych artystycznych form wyrazu.

III. W zakresie społecznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- 1) świadomość wartości uznanych przez środowisko domowe, szkolne, lokalne i narodowe potrzebę aktywności społecznej opartej o te wartości
- 2) umiejętność nazywania poznanych wartości, oceny postępowania innych ludzi, odwoływania się w ocenie do przyjętych zasad i wartości
- 3) potrzebę i umiejętność identyfikowania się z grupami społecznymi, które dziecko reprezentuje, nazywania tych grup i ich charakterystycznych cech
- 4) umiejętność przyjmowania konsekwencji swojego postępowania
- 5) umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii
- 6) umiejętność samodzielnego wyrażania swoich oczekiwań i potrzeb społecznych
- 7) umiejętność obdarzania szacunkiem koleżanek, kolegów i osoby dorosłe, w tym starsze oraz okazywania go za pomocą prostych form wyrazu oraz stosownego zachowania
- 8) umiejętność samodzielnej organizacji czasu przeznaczonego na odpoczynek indywidualny i w grupie
- 9) umiejętność dbania o bezpieczeństwo własne i innych uczestników grupy, w tym bezpieczeństwo związane z komunikacją za pomocą nowych technologii oraz

bezpieczeństwo uczestnictwa w ruchu drogowym.

IV. W zakresie poznawczego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- 1) potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia
- 2) umiejętność poprawnego posługiwania się językiem polskim w mowie i piśmie, pozwalającą na samodzielną aktywność, komunikację i efektywną naukę
- 3) umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych, w tym kontynuowanie nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i rozwijania swoich zainteresowań
- 4) umiejętność rozumienia i używania prostych komunikatów w języku obcym nowożytnym
- 5) umiejętność rozumienia podstawowych pojęć i działań matematycznych, samodzielne korzystanie z nich w różnych sytuacjach życiowych, wstępnej matematyzacji wraz z opisem tych czynności: słowami, obrazem, symbolem
- 6) umiejętność stawiania pytań, dostrzegania problemów, zbierania informacji potrzebnych do ich rozwiązania, planowania i organizacji działania, a także rozwiązywania problemów
- 7) umiejętność czytania prostych tekstów matematycznych, np. zadań tekstowych, łamigłówek i zagadek, symboli
- 8) umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, społecznych i gospodarczych, wykonywania eksperymentów i doświadczeń, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń
- 9) umiejętność rozumienia zależności między składnikami środowiska przyrodniczego
- 10) umiejętność rozumienia legend, faktów historycznych, tradycji, elementów kultury materialnej i duchowej oraz pojęć i symboli z nimi związanych, takich jak: rodzina, dom, naród, ojczyzna, kraj
- 11) umiejętność uczestnictwa w kulturze oraz wyrażania swych spostrzeżeń i przeżyć za pomocą plastycznych, muzycznych i technicznych środków wyrazu, a także przy użyciu nowoczesnych technologii
- 12) umiejętność samodzielnej eksploracji świata, rozwiązywania problemów i stosowania nabytych umiejętności w nowych sytuacjach życiowych

Teksty kultury:

Propozycja lektur do wspólnego i indywidualnego czytania:

- 1) Hans Christian Andersen, Baśnie (do wyboru)
- 2) Justyna Bednarek, Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek (czterech prawych i sześciu lewych)
- 3) Jan Brzechwa, Brzechwa dzieciom
- 4) Waldemar Cichoń, Cukierku, ty łobuzie!
- 5) Agnieszka Frączek, Rany Julek! O tym, jak Julian Tuwim został poetą
- 6) Dorota Gellner, Wścibscy
- 7) Julita Grodek, Mania, dziewczyna inna niż wszystkie. Opowieść o Marii Skłodowskiej-Curie
- 8) Tom Justyniarski, Psie troski, czyli o wielkiej przyjaźni na cztery łapy i dwa serca
- 9) Grzegorz Kasdepke, Detektyw Pozytywka
- 10) Piotr Kordyasz, Lolek. Opowiadania o dzieciństwie Karola Wojtyły (fragmenty)
- 11) Barbara Kosmowska, Dziewczynka z parku
- 12) Zofia Kossak-Szczucka, Kłopoty Kacperka góreckiego skrzata
- 13) Maria Krüger, Karolcia
- 14) Åsa Lind, Piaskowy Wilk
- 15) Astrid Lindgren, Dzieci z Bullerbyn
- 16) Hugh Lofting, Doktor Dolittle i jego zwierzęta
- 17) Aleksandra i Daniel Mizielińscy, Którędy do Yellowstone? Dzika podróż po parkach narodowych
- 18) Joanna Papużyńska, Asiunia
- 19) Danuta Parlak, Kapelusz Pani Wrony
- 20) Roman Pisarski, O psie, który jeździł koleją
- 21) Janina Porazińska, Pamiętnik Czarnego Noska
- 22) Maria Terlikowska, Drzewo do samego nieba
- 23) Julian Tuwim, Wiersze dla dzieci
- 24) Barbara Tylicka, O krakowskich psach i kleparskich kotach. Polskie miasta w baśni i legendzie
- 25) Danuta Wawilow, Najpiękniejsze wiersze
- 26) Łukasz Wierzbicki, Afryka Kazika, Dziadek i niedźwiadek.

Lektury. Przedmiot: edukacja językowa. Język regionalny – język kaszubski.:

- 1) Jan Brzechwa, Brzechwa dziecioma (tłumaczenie na kaszubski: T. Fopke)
- 2) Marzena Dembek, Mój słowôrz
- 3) Tomasz Fopke, wybór wierszy i piosenek
- 4) Stanisław Janke, Krôjczy pôjczy (wybrane utwory), Żużónka jak mrzónka. Kotysanka z marzeń (wybrane utwory)
- 5) Janusz Mamelski, Żécé dzecy. Życie dzieci. Kaszubskie wierszyki dla dzieci (wybrane utwory)
- 6) Elżbieta Marczak, Piotr Marczak, Pomorskie ABC przestrzeni. Ilustrowany słownik dla dzieci (wybrane hasła)
- 7) Alojzy Nagel, Bajki i bajeczki. Bôjczy i bôjeczci, wybór opowiadań
- 8) Jan Piepka, Moja kotka, mój kot (wybrane utwory)
- 9) Jerzy Samp, Zaklęta stegna. Bajki kaszubskie (wybrane utwory)
- 10) Jan Trepczyk, Uklôdk dlô dzôtk (wybrane utwory)
- 11) Ewa Warmowska, wybór wierszy i opowiadań
- 12) inne legendy, bajki i podania ludowe lub autorskie (np. z: Janusz Mamelski, Legendy kaszubskie. Kaszëbsczé legenëdë)
- 13) utwory literackie podkreślające identyfikację wspólnotową (np. B. Sychta, Kaszëba bët mój tat, A. Labuda, Chto..., J. Trepczyk, Stark, E. Warmowska, Môti ricërz).

Zalecane warunki i sposób realizacji:

Edukacja wczesnoszkolna jako pierwszy etap kształcenia w systemie szkolnym obejmuje trzy lata nauki w klasach I-III. Charakteryzują ją:

- 1) spokój i systematyczność procesu nauki
- 2) wielokierunkowość
- 3) dostosowanie tempa pracy do możliwości psychoruchowych każdego ucznia
- 4) dostosowanie poznawanych zagadnień do możliwości percepcyjnych ucznia.

Edukacja na tym etapie wymaga niezwyklej staranności w doborze treści, środków, strategii, metod kształcenia, aby ukazać uczniom scalony obraz świata i ułatwić jego rozumienie. Kształcenie na I etapie edukacyjnym kontynuuje rozpoczęty w przedszkolu proces adaptacji do współpracy w grupie oraz proces indywidualnej i grupowej aktywności poznawczej. Pozwala to uczniom na stopniowe rozpoznawanie różnych wzorów uczenia się, umożliwia pełne i bardziej świadome uczestnictwo w procesie edukacyjnym, a także optymalne wykorzystanie swojego potencjału.

Edukacja w klasach I-III jest realizowana w postaci kształcenia zintegrowanego. Kształcenie zintegrowane obejmuje: integrację czynnościową, metodyczną, organizacyjną i treściową. Podstawową formą organizowania pracy dziecka powinien być dzień jego wielokierunkowej aktywności, a nie klasyczna lekcja szkolna. Kształcenie zintegrowane to koncepcja wieloaspektowej aktywizacji dziecka wraz z potrzebą stałego diagnozowania jego rozwoju, wspieranie funkcji stymulujących rozwój i jednocześnie odrzucenie funkcji selektywnych. Elementem integrującym kierunki edukacji jest język w swym aspekcie semiotycznym. Nauczyciele w klasach I-III, rozpoznając możliwości uczniów, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, posługują się własnymi twórczymi rozwiązaniami w zakresie realizacji treści podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Uczenie się jako proces twórczy samo w sobie wyklucza jeden wzór organizacyjny czy metodyczny. Nauczyciele, organizując zajęcia, planują proces wychowania, w którym realizowane zadania pomagają uczniom:

- 1) poznać wartości i adekwatne do nich zachowania
- 2) osiągnąć sukces budujący poczucie własnej wartości uczniów oraz rozwijający motywację i zaangażowanie do dalszej nauki.

Proces edukacji przybiera różne formy: pracy z udziałem całego zespołu, pracy w grupach, pracy indywidualnej i jest wyprowadzany z naturalnych sytuacji edukacyjnych. Nauczyciele organizują edukację dzieci jako dynamiczny proces nadawania osobistego sensu i rozumienia ciągle zmieniającej się rzeczywistości, a nie jako przekaz gotowych informacji. Proces edukacji umożliwia eksplorację świata, zdobywanie nowych doświadczeń i interakcję z otoczeniem. Na tej podstawie uczeń buduje swoją wiedzę. Nauczyciele w klasach I-III uwzględniają:

- 1) trzy naturalne strategie uczenia się dzieci: percepcyjno-odtwórczą (uczeń uczy się według przedstawionego wzoru - naśladuje), percepcyjno-wyjaśniającą (uczeń uczy się częściowo według wzoru, szuka wyjaśnień i odpowiedzi) i percepcyjno-innowacyjną (uczeń przekształca informacje i tworzy innowacje, w tym własne strategie myślenia)

2) stosowanie różnorodnych metod kształcenia, w tym metod organizacyjnych (łącznie z klasami autorskimi). Nauczyciel prowadzący klasę zna funkcje stosowanych metod i dostosowuje je do stylu uczenia się swoich uczniów. Warsztat pracy nauczyciela opiera się na współczesnych podstawach naukowych.

Istotą edukacji polonistycznej jest proces poznawania języka mówionego i pisanego w kontakcie ze światem zewnętrznym, w tym z otoczeniem społeczno-przyrodniczym oraz kulturą regionalną i narodową. Nadrzędną wartością edukacji polonistycznej staje się zatem komunikatywne posługiwanie się przez dzieci językiem ojczystym w mowie i w piśmie połączone z umiejętnością czytania w stopniu umożliwiającym płynne uczenie się przez dziecko tego języka na I i kolejnych etapach edukacyjnych. Budowanie umiejętności czytania powinno się odbywać przez codzienne czytanie przez nauczyciela fragmentów lektur oraz wspólne rozmowy o nich tak, aby każdy uczeń miał szansę na polisensoryczną eksplorację treści utworów. Taka forma pozwala uniknąć zniechęcenia do czytania, a wprost przeciwnie - zachęca, intryguje i poszerza zakres percepcji tekstu.

Istota edukacji matematycznej prowadzi do stopniowego odkrywania i poznania pojęć podstawowych, takich jak liczba czy działanie arytmetyczne. Proces ten oparty jest na intuicji matematycznej dziecka oraz własnych strategiach myślenia dziecka. Nauczyciel zobowiązany jest zatem tak planować zajęcia, aby wiedza matematyczna stopniowo układała się w logicznie powiązany system prowadzący od myślenia konkretno-obrazowego w kierunku myślenia pojęciowego. Pomaga w tym spiralny i liniowy układ treści.

Istotą edukacji społecznej i jej rezultatem jest odkrycie istnienia określonych procesów zachodzących w otoczeniu uczniów. Ich rozumienie jest zawsze pochodną obserwacji i doświadczenia jako wyniku celowego spostrzegania. Nauczyciel dba zatem o organizację przestrzeni, w której uczniowie mogą eksplorować, obserwować i doświadczać. Ta przestrzeń nie zamyka się wyłącznie w obrębie klasy czy budynku szkoły.

Edukacja muzyczna, która z uwagi na swą specyfikę, doskonali percepcję słuchową, sferę emocjonalną, wrażliwość estetyczną i ekspresję twórczą, w kształceniu zintegrowanym jest codziennym elementem zajęć. Muzykowanie wspiera motywację do działań grupowych oraz wpływa na nastrój uczniów, co ma wielkie znaczenie w procesie organizacji grupy.

Nieodzownym elementem codziennych doświadczeń uczniów w klasach I-III są wszelkie działania wykorzystujące mnogość technik plastycznych. Istotą edukacji plastycznej jest umożliwienie dzieciom postrzegania wartości wizualnych, które zawarte są w otoczeniu oraz w naturze. Uczeń przez ich przeżywanie rozwija swoją sferę duchową. Dzieci, mając naturalną potrzebę wyrażania swych doznań wewnętrznych, wykorzystują do tego techniki plastyczne, muzykowanie czy działania konstrukcyjne. Znaczenie tych działań jest równorzędne z aktywnością polonistyczną czy matematyczną, a dzięki integracji czynnościowej, organizacyjnej i metodycznej działania te wspomagają rozwój mowy i myślenia.

Istotą edukacji technicznej jest praca dziecka, a podejmowane przez dziecko zadania techniczne prowadzą do konstrukcji form użytkowych. Te zaś nauczyciel włącza do kolejnych działań jako materiał dydaktyczny, ukazując dzieciom ich funkcjonalność. Nadrzędna wartość zadań technicznych to określone umiejętności oraz sprawności techniczne, w tym manualne.

Proces edukacji w klasach I-III opiera się na podstawowych potrzebach dzieci. Jedną z najważniejszych jest potrzeba ruchu. Dla zabezpieczenia zdrowego rozwoju, zajęcia ruchowe odbywają się każdego dnia jako element kształcenia zintegrowanego. Wskazane jest, aby co najmniej jedna godzina zajęć wychowania fizycznego w tygodniu odbywała się w sali gimnastycznej z dostępem do wszelkich środków i sprzętów sportowych. Nauczyciel, planując pracę oddziału, uwzględnia wszelkie zabawy i gry ruchowe, zapobiegające wadom postawy oraz ćwiczenia kształtujące nawyki utrzymania prawidłowej postawy. Istnieje także potrzeba organizowania odrębnych zajęć gimnastyki kompensacyjno-korekcyjnej prowadzonych przez specjalistów posiadających odpowiednie kwalifikacje. W klasach I-III wiele zajęć, w tym ruchowych, nauczyciel organizuje na świeżym powietrzu.

Rozwijanie kompetencji w zakresie języka obcego nowożytnego należy z założenia traktować jako proces wieloletni, naznaczony nierównomiernym rozwojem w zakresie poszczególnych umiejętności, zależny od warunków, w których kształcenie to się odbywa. Wprowadzenie do tego procesu stanowi I etap edukacyjny i na tym etapie język obcy nowożytny powinien przede

wszystkim przyczyniać się do wszechstronnego rozwoju dziecka, a nie stanowić celu samego w sobie. Istotne jest, aby w tym okresie pomóc uczniom rozbudzić w sobie pozytywne nastawienie do nauki języka obcego nowożytnego oraz budować postawę otwartości i szacunku wobec różnorodności języków, kultur i narodowości, przy jednoczesnym wspieraniu ucznia w budowaniu poczucia własnej wartości i wiary we własne możliwości. Wprowadzenie w życie wszystkich tych założeń to zadanie niełatwe, wymagające odpowiednich warunków sprzyjających jego realizacji.

W kształceniu językowym na I etapie edukacyjnym jest niezbędne:

- 1) zapewnienie przez szkołę zajęć z takiego języka obcego nowożytnego, którego nauka może być kontynuowana na II i III etapie edukacyjnym (odpowiednio w klasach IV-VIII szkoły podstawowej i szkole ponadpodstawowej)
- 2) realizowanie treści zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego z zakresu języka obcego nowożytnego w sposób spójny z treściami podstawy programowej kształcenia ogólnego dla edukacji wczesnoszkolnej z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, społecznej, plastycznej, technicznej, informatycznej i muzycznej. Niezbędne jest zatem, aby nauczyciel języka obcego nowożytnego zapoznał się z całą podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z zakresu edukacji wczesnoszkolnej i na bieżąco śledził jej realizację, tak aby edukacja z zakresu języka obcego nowożytnego wspierała i była wspierana przez treści nauczania określone dla pozostałych edukacji, przede wszystkim w zakresie kluczowych pojęć i umiejętności, takich jak np. liczenie, pisanie
- 3) stosowanie przez nauczyciela technik uwzględniających możliwości i potrzeby rozwojowe dzieci, w tym przede wszystkim technik odwołujących się do multisensoryczności (wykorzystujących ruch, dźwięk, obraz), sprzyjających kształtowaniu twórczego podejścia i pozytywnego nastawienia do nauki języka obcego nowożytnego. Ważne jest, aby sala, w której odbywa się nauka języka obcego nowożytnego, dawała możliwość przeprowadzania ćwiczeń językowych wymagających ruchu, w tym ćwiczeń w parach i małych grupach oraz była odpowiednio wyposażona, tj. z dostępem do słowników, pomocy wizualnych, odtwarzacza płyt CD / plików dźwiękowych, komputera ze stałym łączem internetowym
- 4) stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu przez dzieci własnych zainteresowań oraz pasji
- 5) używanie języka obcego nowożytnego nie tylko jako treści swoistej dla przedmiotu nauczania, ale również jako języka komunikacji podczas zajęć w różnych rodzajach interakcji, tj. zarówno nauczyciel - uczeń, jak i uczeń - uczeń. Język obcy nowożytny powinien - docelowo - stać się głównym narzędziem komunikacji podczas zajęć, nie wyklucza to jednak używania podczas zajęć języka rodzimego, np. do przekazania przez ucznia w języku polskim ogólnego sensu słuchanego tekstu w języku obcym nowożytnym
- 6) wykorzystywanie autentycznych materiałów źródłowych (zdjęć, filmów, nagrań audio, książeczek), w tym z użyciem narzędzi związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, takich jak np. tablice interaktywne z oprogramowaniem, urządzenia mobilne
- 7) przeprowadzanie „na bieżąco” nieformalnej diagnozy oraz systematyczne przekazywanie uczniowi i jego rodzicom (opiekunom prawnym) - w sposób zrozumiały i czytelny dla odbiorcy - informacji zwrotnej na temat poziomu osiągnięć / postępów ucznia w zakresie poszczególnych umiejętności językowych
- 8) zachęcanie uczniów do podejmowania próby samooceny własnej pracy i stosowania różnych technik służących uczeniu się. Nauczyciele powinni zachęcać uczniów do pracy własnej z wykorzystaniem filmów (np. bajek), zasobów Internetu i książek (np. książeczek z obrazkami), w odpowiednim zakresie i stosownie do wieku uczniów. W szkole powinny być organizowane wydarzenia związane z językami obcymi nowożytnymi, np. konkursy, wystawy, dni języków obcych nowożytnych, zajęcia teatralne, udział w programach europejskich typu eTwinning
- 9) wykorzystanie zajęć z języka obcego nowożytnego do kształtowania postawy ciekawości, szacunku i otwartości wobec innych kultur, niekoniecznie tylko tych związanych z językiem docelowym, np. przez zachęcanie uczniów do refleksji nad zjawiskami typowymi dla kultur innych niż własna oraz stosowanie odniesień do kultury, tradycji i historii kraju pochodzenia uczniów.

Przygotowując uczniów do myślenia abstrakcyjnego w przyszłości i rozwiązywania problemów, w tym programowania, nauczyciel wykorzystuje treści wszystkich edukacji.

W początkowej fazie przeprowadza zajęcia informatyczne, wykorzystując przestrzeń klasy, organizując aktywność dzieci z wykorzystaniem liczmanów, gier planszowych, materiału naturalnego czy form plastycznych, technicznych wykonanych przez dzieci, nie zawsze używając komputerów czy innych urządzeń. Edukacja informatyczna wprowadza uczniów w świat języka informatyki. Uczeń np. układając sekwencje zdarzeń w logicznym porządku, poznaje intuicyjnie pojęcie „liniowa kolejność” formułując polecenia do wybranego obiektu i sterując nim poznaje

znaczenie słowa „instrukcja”. Nauczyciel w pracy z uczniem wykorzystuje do tego zabawy i gry interakcyjne oraz planszowe, w tym strategiczne, które są wprowadzane systematycznie i umiejętnie. Praca z urządzeniem np. komputerem powinna, w miarę możliwości, dotyczyć wszelkich zadań i ćwiczeń wynikających z programu nauczania w zakresie treści wszystkich edukacji. Jeżeli szkoła nie dysponuje możliwością organizacji kąpki informatycznego w klasie, np. z dostępem do dwóch, trzech komputerów dla dzieci, nauczyciel powinien mieć dostęp do tzw. mobilnego sprzętu, który w razie potrzeby może sprawnie zainstalować w swojej klasie. Istotne jest, aby praca z komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym łączona była z różnymi formami aktywności poznawczej ucznia w młodszym wieku szkolnym. Ważne jest, aby w miarę możliwości uczniowie mieli dostęp do pracowni komputerowej.

Klasa w edukacji wczesnoszkolnej powinna być przestrzenią umożliwiającą swobodny ruch, pracę w różnorodnych grupach, przy stołach, a także na odpowiednio przygotowanej podłodze (np. na dywanie, wykładzinie). Wyposażenie klasy w meble potrzebne do zajęć nie powinno ograniczać uczniom możliwości przyjmowania różnorodnych pozycji ciała w trakcie nauki i zabawy. Krzesła, stoły i meble, a także tablice, wykładziny czy dywan umożliwiają zarówno pracę w pełnym zespole, jak i pracę w małych grupach, z możliwością indywidualizacji i dostosowaniem zajęć także dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Zagospodarowanie przestrzeni umożliwia skupienie uwagi uczniów, rozwijanie różnorodnej aktywności, a także możliwość odpoczynku. Sala do zajęć wyposażona jest w urządzenia techniczne, których parametry informują o możliwości stosowania urządzenia w edukacji, np. tablica interaktywna o charakterze pasywnym, oświetlenie zbliżone do naturalnego światła. Sala do zajęć wyposażona jest także w narzędzia i środki dydaktyczne ze szczególnym uwzględnieniem dużej liczby atrakcyjnych elementów manipulacyjnych, przeznaczonych do samodzielnego eksperymentowania i uczenia się zgodnego z preferowanymi zdolnościami poznawczymi.

Nauczyciel ma dostęp do różnorodnych narzędzi i pomocy umożliwiających przeprowadzanie zajęć ruchowych, muzycznych, plastycznych lub technicznych, np. piłki, skakanki, woreczki, słupki, grzechotki. W sali do zajęć powinna znajdować się tablica gładka z liniaturą lub siecią kwadratową umożliwiającą dziecku naukę pisanie. Nauczyciel dobiera środki i narzędzia dydaktyczne do sali zgodnie z potrzebami oddziału i specyfiką stosowanych metod. Wyposażenie sali umożliwia prezentację wytworów pracy uczniów, np. sztalugi, parawany, instalacje, tablice korkowe itp.

Nauczyciel odpowiada za taką aranżację sali do zajęć, która umożliwia i zachęca dzieci do samodzielnego poszukiwania i odkrywania wiedzy. Wystrój sali ma charakter zmienny, odzwierciedla aktualną tematykę pracy dzieci. Zawiera elementy przygotowane przez nauczyciela i uczniów. Nauczyciel usuwa zbędne elementy dekoracji sali i pomoce dydaktyczne, które aktualnie nie służą realizacji programu. Dbą, aby wystrój sali stwarzał optymalne warunki uczenia się. Aranżacja wnętrza, począwszy od ustawienia mebli, a także elementów dekoracji, umożliwia pracę metodą wybraną przez nauczyciela. Nauczyciel zobowiązany jest zapoznać się z podstawą programową kształcenia ogólnego dla edukacji wczesnoszkolnej, która określa osiągnięcia możliwe do uzyskania przez całą populację dzieci w danym wieku. Dla zapewnienia ciągłości procesu edukacji nauczyciele klas I-III powinni znać podstawę programową wychowania przedszkolnego oraz zorganizować dostosowany do potrzeb dzieci okres ich adaptacji w szkole.

Codzienna praca nauczyciela wyznaczona jest przez realizowany i interpretowany program nauczania, oparty na podstawie programowej kształcenia ogólnego dla edukacji wczesnoszkolnej. Interpretacja programu to dostosowanie sposobów osiągania celów, czyli efektów do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów. Nauczyciel, diagnozując umiejętności uczniów, ich możliwości i potrzeby, może tak organizować ich pracę, aby uczniowie osiągnęli cele wykraczające poza treści określone w podstawie programowej.

Wymagania szczegółowe:

I.

Edukacja polonistyczna.

I.1.

Osiągnięcia w zakresie słuchania. Uczeń:

I.1.1)

słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia, okazuje szacunek wypowiadającej się osobie,

I.1.2)

wykonuje zadanie według usłyszanej instrukcji, zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi,

I.1.3)

słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby,

I.1.4)

słucha uważnie wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, przedstawień, świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych, przejawia zachowanie adekwatne do sytuacji, słucha tekstów interpretowanych artystycznie, szuka własnych wzorców poprawnej artykulacji i interpretacji słownej w języku ojczystym,

I.1.5)

słucha i czeka na swoją kolej, panuje nad chęcią nagłego wypowiadania się, szczególnie w momencie wskazywania tej potrzeby przez drugą osobę.

I.2.

Osiągnięcia w zakresie mówienia. Uczeń:

I.2.1)

wypowiada się płynnie, wyraziście, stosując adekwatne do sytuacji techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji, tempa i siły głosu,

I.2.2)

formuluje pytania dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia,

I.2.3)

wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym,

I.2.4)

porządkuje swoją wypowiedź, poprawia w niej błędy, omawia treść przeczytanych tekstów i ilustracji, nadaje znaczenie i tytuł obrazom, a także fragmentom tekstów,

I.2.5)

układa w formie ustnej opowiadanie oraz składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy,

I.2.6)

recytuje wiersze oraz wygłasza z pamięci krótkie teksty prozatorskie,

I.2.7)

dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażającą empatię i szacunek do rozmówcy,

I.2.8)

wykonuje eksperymenty językowe, nadaje znaczenie czynnościom i doświadczeniom, tworząc charakterystyczne dla siebie formy wypowiedzi.

I.3.

Osiągnięcia w zakresie czytania. Uczeń:

I.3.1)

czyta płynnie, poprawnie i wyraziście na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w toku zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych,

I.3.2)

czyta w skupieniu po cichu teksty zapisane samodzielnie w zeszycie oraz teksty drukowane,

I.3.3)

wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, ustala kolejność zdarzeń, ich wzajemną zależność, odróżnia zdarzenia istotne od mniej istotnych, postacie główne i drugorzędne, wskazuje cechy i ocenia bohaterów, uzasadnia swą ocenę, wskazuje wydarzenie zmieniające postępowanie bohatera, określa nastrój w utworze, odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości, byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych,

I.3.4)

wyszukuje w tekstach fragmenty według niego najpiękniejsze, najważniejsze, trudne do zrozumienia lub określone przez nauczyciela,

I.3.5)

eksperymentuje, przekształca tekst, układa opowiadania twórcze, np. dalsze losy bohatera, komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji lub przeczytanego fragmentu utworu,

I.3.6)

wyróżnia w czytanych utworach literackich dialog, opowiadanie, opis,

I.3.7)

czyta samodzielnie wybrane książki.

I.4.

Osiągnięcia w zakresie pisania. Uczeń:

I.4.1)

pisze odręcznie, czytelnie, płynnie, zdania i tekst ciągły, w jednej linii, rozmieszcza właściwie tekst ciągły na stronie zeszytu, sprawdza i poprawia napisany tekst,

I.4.2)

układa i zapisuje opowiadanie złożone z 6-10 poprawnych wypowiedzi w ramach zagadnień opracowanych podczas zajęć, opisuje np. osobę, przedmiot, element świata przyrody na podstawie własnych obserwacji lub lektury,

I.4.3)

pisze notatkę, życzenie, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, list, zapisuje adres nadawcy i odbiorcy, pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe,

I.4.4)

pisze z pamięci i ze słuchu, przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć,

I.4.5)

stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu, zapisuje poznane i najczęściej stosowane skróty, w tym skróty matematyczne,

I.4.6)

porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej według pierwszej i drugiej litery,

I.4.7)

zapisuje poprawnie liczebniki oraz wybrane, poznane w trakcie zajęć pojęcia dotyczące różnych dyscyplin naukowych,

I.4.8)

stosuje poprawną wielkość liter w zapisie tytułów utworów, książek, poznanych nazw geograficznych, imion i nazwisk,

I.4.9)

układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności, układa i zapisuje plan wypowiedzi.

I.5.

Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego. Uczeń:

I.5.1)

wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski,

I.5.2)

rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych,

I.5.3)

przekształca zdania oznajmujące w pytania i odwrotnie oraz zdania pojedyncze w złożone,

I.5.4)

rozdziela rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki i stosuje je w poprawnej formie,

I.5.5)

rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym, wyrazy pokrewne i o znaczeniu bliskoznacznym,

I.5.6)

łączy wyrazy w wypowiedzenia i poprawnie formułuje zdanie pojedyncze i zdanie złożone,

I.5.7)

odróżnia i nazywa utwory wierszowane od pisanych prozą, określa, który tekst jest notatką, zagadką, listem, życzeniem, podziękowaniem, ogłoszeniem, opowiadaniem, opisem, listem.

I.6.

Osiągnięcia w zakresie samokształcenia. Uczeń:

I.6.1)

podejmuje próby zapisu nowych, samodzielnie poznanych wyrazów i sprawdza poprawność ich zapisu, korzystając ze słownika ortograficznego,

I.6.2)

korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii czy zasobów Internetu i rozwija swoje zainteresowania,

I.6.3)

wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

II.

Edukacja matematyczna.

II.1.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych. Uczeń:

II.1.1)

określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni, określa i prezentuje kierunek ruchu przedmiotów oraz osób, określa położenie przedmiotu na prawo / na lewo od osoby widzianej z przodu (także przedstawionej na fotografii czy obrazku),

II.1.2)

porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy wielkościowej, np. długości czy masy, dokonuje klasyfikacji przedmiotów,

II.1.3)

posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos.

II.2.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności. Uczeń:

II.2.1)

liczy (w przód i wstecz) od podanej liczby po 1, po 2, po 10 itp.,

II.2.2)

odczytuje i zapisuje, za pomocą cyfr, liczby od zera do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona (np. 1 500, 10 000, 800 000),

II.2.3)

wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby, wskazuje jedności, dziesiątki, setki itd., określa kolejność, posługując się liczbą porządkową,

II.2.4)

porównuje liczby, porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie, rozumie sformułowania typu: liczba o 7 większa, liczba o 10 mniejsza, stosuje znaki: .

II.3.

Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami. Uczeń:

II.3.1)

wyjaśnia istotę działań matematycznych - dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia oraz związki między nimi, korzysta intuicyjnie z własności działań,

II.3.2)

dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100 (w prostszych przykładach),

II.3.3)

mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia, mnoży w pamięci przez 10 liczby mniejsze od 20, rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko), stosuje własne strategie, wykonując obliczenia, posługuje się znakiem równości i znakami czterech podstawowych działań,

II.3.4)

dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe, zapisując w razie potrzeby częściowe wyniki działań lub, wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik, oblicza sumy i różnice większych liczb w prostych przykładach typu: $250 + 50$, $180 - 30$, mnoży liczby dwucyfrowe przez 2, zapisując, jeśli ma taką potrzebę, częściowe wyniki działań, przy obliczeniach stosuje własne strategie.

II.4.

Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych. Uczeń:

II.4.1)

analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe proste i wybrane złożone, dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania, opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób,

II.4.2)

układa zadania i je rozwiązuje, tworzy łamigłówki matematyczne, wykorzystuje w tym procesie własną aktywność artystyczną, techniczną, konstrukcyjną, wybrane działania realizuje za pomocą prostych aplikacji komputerowych.

II.5.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych. Uczeń:

II.5.1)

rozpoznaje - w naturalnym otoczeniu (w tym na ścianach figur przestrzennych) i na rysunkach - figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło, wyodrębnia te figury spośród innych figur, kreśli przy linijce odcinki i łamane, rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty), wykorzystując sieć kwadratową,

II.5.2)

mierzy długości odcinków, boków figur geometrycznych itp., podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości: centymetr, metr, milimetr, wyjaśnia związki między jednostkami długości, posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi, wyjaśnia pojęcie kilometr,

II.5.3)

mierzy obwody różnych figur za pomocą narzędzi pomiarowych, także w kontekstach z życia codziennego, oblicza obwód trójkąta i prostokąta (w tym także kwadratu) o danych bokach, II.5.4)

dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka.

II.6.

Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji. Uczeń:

II.6.1)

klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy, dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku dziecka,

II.6.2)

dzieli na dwie i cztery równe części, np. kartkę papieru, czekoladę, używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć,

II.6.3)

wykonuje obliczenia pieniężne, zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały na monetach i banknotach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej,

II.6.4)

odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym), wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu, posługuje się jednostkami czasu: doba, godzina, minuta, sekunda, posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera, zapisuje daty np. swojego urodzenia lub datę bieżącą, posługuje się kalendarzem, odczytuje oraz zapisuje znaki rzymskie co najmniej do XII,

II.6.5)

mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją,

II.6.6)

dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych,

II.6.7)

waży, używa określeń: kilogram, dekagram, gram, tona, zna zależności między tymi jednostkami, odmierza płyny, używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra,

II.6.8)

wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd., przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne,

II.6.9)

wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

III.

Edukacja społeczna.

III.1.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego. Uczeń:

III.1.1)

identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród, respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach,

III.1.2)

wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu,

III.1.3)

przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad,

III.1.4)

ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne,

III.1.5)

przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres, adres szkoły, zawód i miejsce pracy rodziców, posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób, jest powściągliwy w używaniu takich danych w sytuacjach nowych i wirtualnych,

III.1.6)

rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne, a także inne narodowości, III.1.7)

opowiada ciekawostki historyczne dotyczące regionu, kraju, wyróżniając w nich postaci fikcyjne i realne, III.1.8)

stosuje pojęcia: porozumienie, umowa, uczestniczy w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie, w szkole, wymienia przykłady powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, np. stowarzyszenia pomocy chorym i niepełnosprawnym dzieciom, organizacje ekologiczne, a także stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa czy Unia Europejska, III.1.9)

szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach, III.1.10)

wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu i komunikuje się za pomocą nowych technologii.

III.2.

Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym. Uczeń:

III.2.1)

opowiada o legendarnym powstaniu państwa polskiego, wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych, przedstawia wybrane legendy dotyczące regionu, w którym mieszka lub inne, III.2.2)

rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy, mundur wojskowy, wybrane stroje ludowe np. związane z regionem Polski, w którym mieszka, III.2.3)

uczestniczy w świątach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk, zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp. , III.2.4)

rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie „patron”, wymienia imiona i nazwiska, np. pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta Polski, wymienia nazwę pierwszej stolicy Polski, III.2.5)

wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich, III.2.6)

opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, jest świadomy, że stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie, papier, mydło, instrumenty muzyczne itp., III.2.7)

opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wielkich Polakach: królowa Jadwiga, król Stefan Batory, astronom Mikołaj Kopernik, noblistka Maria Skłodowska-Curie, alpinistka Wanda Rutkiewicz, papież Jan Paweł II, nauczycielka - cichociemna gen. Elżbieta Zawacka „Zo”

IV.

Edukacja przyrodnicza.

IV.1.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego. Uczeń:

IV.1.1)

rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, a także gatunki objęte ochroną, IV.1.2)

rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, jezioro, rzeka, morze, pole, staw, las, las gospodarczy, określa składowe i funkcje ekosystemu na wybranym przykładzie, np. las, warstwy lasu, polany, torfowiska, martwe drzewo w lesie, IV.1.3)

rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym, IV.1.4)

odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia, IV.1.5)

prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi, hodowanymi i innymi,

IV.1.6)

planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych, tworzy notatki z obserwacji, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego,

IV.1.7)

chroni przyrodę, wskazuje wybrane miejsca ochrony przyrody oraz parki narodowe, pomniki przyrody w najbliższym otoczeniu - miejscowości, regionie,

IV.1.8)

segreguje odpady i ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania.

IV.2.

Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku. Uczeń:

IV.2.1)

przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz czy leśnik, a ponadto rozumie istotę pracy w służbach mundurowych i medycznych,

IV.2.2)

posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat - wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej,

IV.2.3)

posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia,

IV.2.4)

dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia,

IV.2.5)

reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby,

IV.2.6)

zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy,

IV.2.7)

wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze,

IV.2.8)

przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia,

IV.2.9)

ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. Internet,

IV.2.10)

rozdziela podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych, przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego,

IV.2.11)

stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą, stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku,

IV.2.12)

ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun, określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach,

IV.2.13)

ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej, publicznej, sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi,

IV.2.14)

stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety,

IV.2.15)

ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka,

IV.2.16)

ma świadomość pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka.

IV.3.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej. Uczeń:

IV.3.1)

określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy, opisuje charakterystyczne formy terenu, składniki przyrody, charakterystyczne miejsca, np. miejsca pamięci narodowej, najważniejsze zakłady pracy, w tym ważniejsze przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe, interesujące zabytki, pomniki, tereny rekreacyjne, parki krajobrazowe, parki narodowe,

IV.3.2)

wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, główne miasta, rzeki, nazwy krain geograficznych,

IV.3.3)

czyta proste plany, wskazuje kierunki główne na mapie, odczytuje podstawowe znaki kartograficzne map, z których korzysta, za pomocą komputera, wpisując poprawnie adres, wyznacza np. trasę przejazdu rowerem,

IV.3.4)

wymienia nazwę stolicy Polski i charakterystyczne obiekty, wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju, wskazuje na mapie jej położenie,

IV.3.5)

przedstawia charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe, gospodarcze lub inne np. artystyczną działalność człowieka, w której Polska odnosi sukcesy lub z niej słynie,

IV.3.6)

wyznacza kierunki główne w terenie na podstawie cienia, określa, z którego kierunku wieje wiatr, rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów,

IV.3.7)

przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym.

V.

Edukacja plastyczna.

V.1.

Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń. Uczeń:

V.1.1)

wyróżnia w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach:

V.1.1)a)

kształty obiektów - nadaje im nazwę i znaczenie, podaje części składowe,

V.1.1)b)

wielkości i proporcje, położenie obiektów i elementów złożonych, różnice i podobieństwa w wyglądzie tego samego przedmiotu w zależności od położenia i zmiany stanowiska osoby patrzącej na obiekt,

V.1.1)c)

barwę, walor różnych barw, różnice walorowe w zakresie jednej barwy, fakturę,

V.1.1)d)

cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci, typu budowy, cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się,

V.1.2)

określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (mozaiki na dywanie, rytmy na przedmiotach użytkowych), otwarte (chmury, papiery ozdobne, pościel, firany), kompozycje o budowie symetrycznej.

V.2.

Osiągnięcia w zakresie działalności ekspresji twórczej. Uczeń:

V.2.1)

rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem,

V.2.2)

maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli,

V.2.3)

wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścianki tekstylne itp.,

V.2.4)

modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny, mas papierowych i innych, zarówno z materiałów naturalnych i przemysłowych,

V.2.5)

powiela za pomocą kalki, tuszu, farby, stempla wykonanego, np. z korka i innych tworzyw, a także przy pomocy prostych programów komputerowych,

V.2.6)

wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej i naukowej,

V.2.7)

wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie),

V.2.8)

ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką, korzysta z narzędzi multimedialnych,

V.2.9)

tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory.

V.3.

Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych. Uczeń:

V.3.1)

nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę, w tym dziedziny sztuki użytkowej, np. meblarstwo, tkactwo, ceramikę, hafciarstwo, architekturę, grafikę komputerową,

V.3.2)

rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich i graficznych: pejzaż, portret, scena rodzajowa, nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów: malarzy, rzeźbiarzy, architektów z regionu swego pochodzenia lub innych,

V.3.3)

wyjaśnia pojęcia: oryginał czy kopia obrazu lub rzeźby, miniatura obrazu lub rzeźby, reprodukcja itp., wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.

VI.

Edukacja techniczna.

VI.1.

Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy. Uczeń:

VI.1.1)

planuje i realizuje własne projekty / prace, realizując te prace / projekty współdziała w grupie,

VI.1.2)

wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa,

VI.1.3)

ocenia projekty / prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń,

VI.1.4)

organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie, zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa, z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.

VI.2.

Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania.

Uczeń:

VI.2.1)

odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, w tym multimedialną,

VI.2.2)

wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne:

VI.2.2)a)

z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklekanie klejem, wiązanie, szycie lub zszywanie zszywkami, sklekanie taśmą itp.,

VI.2.2)b)

używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną,

VI.2.2)c)

bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe nacinane,

VI.2.2)d)

z wykorzystaniem prądu elektrycznego: lampion, dekoracja świąteczna,

VI.2.3)

stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych lub montowaniu wybranych modeli urządzeń technicznych,

VI.2.4)

wykonuje przedmiot / model / pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.

VI.3.

Osiągnięcia w zakresie stosowania narzędzi i obsługi urządzeń technicznych. Uczeń:

VI.3.1)

wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i szkole,

VI.3.2)

posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi, urządzeniami z gospodarstwa domowego, a także urządzeniami dostępnymi w szkole.

VII.

Edukacja informatyczna.

VII.1.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów. Uczeń:

VII.1.1)

układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności,

VII.1.2)

tworzy polecenie lub sekwencje poleceń dla określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu,

VII.1.3)

rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.

VII.2.

Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych. Uczeń:

VII.2.1)

programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami, pojedyncze polecenia, a także ich sekwencje sterujące obiektem na ekranie komputera bądź innego urządzenia cyfrowego,

VII.2.2)

tworzy proste rysunki, dokumenty tekstowe, łącząc tekst z grafiką, np. zaproszenia, dyplomy, ulotki, ogłoszenia, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne i tekstowe - doskonalą przy tym umiejętności pisanie, czytanie, rachowania i prezentowania swoich pomysłów,

VII.2.3)

zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.

VII.3.

Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi. Uczeń:

VII.3.1)

posługuje się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym oraz urządzeniami zewnętrznymi przy wykonywaniu zadania,

VII.3.2)

kojarzy działanie komputera lub innego urządzenia cyfrowego z efektami pracy z oprogramowaniem,

VII.3.3)

korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych.

VII.4.

Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych. Uczeń:

VII.4.1)

współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię,

VII.4.2)

wykorzystuje możliwości technologii do komunikowania się w procesie uczenia się.

VII.5.

Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa. Uczeń:

VII.5.1)

posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami,

VII.5.2)

rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet,

VII.5.3)

przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób i związanych z bezpieczeństwem w Internecie.

VIII.

Edukacja muzyczna.

VIII.1.

Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki. Uczeń:

VIII.1.1)

słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje,

VIII.1.2)

słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp. oraz z towarzyszeniem prostych opracowań instrumentalnych,

VIII.1.3)

reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych,

VIII.1.4)

odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie - niskie, długie - krótkie, ciche - głośne, głosy ludzkie: sopran, bas, odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne,

VIII.1.5)

rozróżnia muzykę wykonywaną przez solistę, chór, orkiestrę,

VIII.1.6)

rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp.,

VIII.1.7)

słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych.

VIII.2.

Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej. Śpiew. Uczeń:

VIII.2.1)

śpiewa różne zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt,

VIII.2.2)

nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt w tym świąt narodowych,

VIII.2.3)

śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla tradycji i zwyczajów polskich, kilka utworów patriotycznych i historycznych,

VIII.2.4)

śpiewa dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech, przy zachowaniu naturalnej skali głosu,

VIII.2.5)

rozpoznaje i śpiewa hymn Polski,

VIII.2.6)

śpiewa kilka wybranych krótkich piosenek w języku obcym nowożytnym.

VIII.3.

Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec. Uczeń:

VIII.3.1)

przedstawia ruchem treść muzyczną (np. dynamikę, nastrój, wysokość dźwięku, tempo, artykulację) oraz treść pozamuzyczną (np. fabułę, odczucia, przekład znaczeniowy słów),

VIII.3.2)

interpretuje ruchem schematy rytmiczne,

VIII.3.3)

tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami,

VIII.3.4)

wykonuje płąsy,

VIII.3.5)

porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu do muzyki i przy muzyce,

VIII.3.6)

tworzy sekwencje i układy poruszania się do ulubionych przez siebie utworów muzycznych, wykorzystuje je do animacji i zabawy w grupie,

VIII.3.7)

tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych, ludowych polskich oraz innych krajów Europy i świata).

VIII.4.

Gra na instrumentach muzycznych. Uczeń:

VIII.4.1)

gra zadane przez nauczyciela i własne schematy rytmiczne,

VIII.4.2)

wykonuje tematy rytmiczne wybranych, znanych utworów muzycznych (ludowych, popularnych, dziecięcych, klasycznych, wokalnych, instrumentalnych, polskich i zagranicznych) z użyciem instrumentów perkusyjnych,

VIII.4.3)

realizuje schematy i tematy rytmiczne, eksperymentuje przy użyciu np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę,

VIII.4.4)

wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych oraz wykorzystuje tak powstałe instrumenty do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych, organizacji koncertów i przedstawień teatralnych,

VIII.4.5)

wykonuje akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda),

VIII.4.6)

eksperymentuje i poszukuje dźwięków, fragmentów znanych melodii przy użyciu np. dzwonków, ksylofonu, fletu podłużnego, flażoletu - flecika polskiego,

VIII.4.7)

gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych, do wyboru: na dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie - fleciku polskim lub innych.

VIII.5.

Osiągnięcia w zakresie znajomości form zapisu dźwięku. Uczeń:

VIII.5.1)

wyjaśnia różne formy zapisu dźwięków, muzyki, np. nagranie przy pomocy komputera, dyktafonu, telefonu, czy zapis przy pomocy notacji muzycznej,

VIII.5.2)

zapisuje w zabawie z instrumentami perkusyjnymi dźwięki np. poprzez układ piktogramów, klocków rytmicznych, kolorów, liczb, czy obrazków, szyfruje, koduje, wykorzystuje utworzony zapis w zabawie,

VIII.5.3)

korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie - fleciku polskim.

IX.

Wychowanie fizyczne.

IX.1.

Osiągnięcia w zakresie profilaktyki zdrowia i bezpieczeństwa. Uczeń

IX.1.1)

współpracuje z rodzicami w codziennych działaniach na rzecz utrzymania zdrowia (np. zachowanie higieny ciała, wybór stroju sportowego zgodnego z miejscem prowadzenia zajęć oraz pogodą),

IX.1.2)

wymienia przykłady aktywności fizycznej, które może wykonywać w domu, szkole i na świeżym powietrzu (np. wie, jak aktywnie spędzać przerwy, weekendy czy wakacje),

IX.1.3)

rozpoznaje i nazywa różnorodne formy aktywności fizycznej

IX.1.4)

podejmuje aktywność fizyczną, mającą na celu utrzymanie zdrowia i zapobieganie wadom postawy,

IX.1.5)

wykonuje rozgrzewkę i rozumie jej cel,

IX.1.6)

systematycznie, wytrwale i świadomie wykonuje ćwiczenia fizyczne oraz podejmuje nowe wyzwania ruchowe,

IX.1.7)

respektuje zasady zabaw i gier ruchowych oraz gier zespołowych

IX.1.8)

omawia zasady bezpiecznego poruszania się pieszo, na rowerze, hulajnodze i rolkach,

IX.1.9)

omawia zasady bezpiecznego przebywania nad wodą i w górach - uwzględniając zasady zachowania w środowisku naturalnym oraz ochrony przyrody.

IX.2.

Osiągnięcia w zakresie sprawności fizycznej. Uczeń:

IX.2.1)

posiada umiejętności związane z przemieszczaniem, tj. umiejętność dotyczącą:

IX.2.1)a)

chodzenia i maszerowania ze zmianą kierunku i tempa, z zachowaniem rytmu i koordynacji,

IX.2.1)b)

biegania krótkich dystansów ze zmianą kierunku i tempa,

IX.2.1)c)

skakania, podskakiwania i przeskakiwania (np. skoki obunóż i jednonóż w miejscu i ruchu, pokonywanie przeszkód o różnej wysokości i szerokości, skok w dal dowolnym sposobem z miejsca i z rozbiegu, skoki przez skakankę lub gumę),

IX.2.1)d)

wspinania się na niskich wysokościach,

IX.2.1)e)

czołgania w różnych kierunkach i pod przeszkodami,

IX.2.2)

posiada umiejętności związane z posługiwaniem się przyborami i manipulowaniem nimi, tj. umiejętność dotyczącą:

IX.2.2)a)

rzucania jednorącz małymi przyborami do celu nieruchomego i ruchomego,

IX.2.2)b)

podawania przyborów oburącz sprzed klatki piersiowej i znad głowy, w miejscu i ruchu oraz chwytania przyborów w miejscu i ruchu,

IX.2.2)c)

uderzania piłki (kopnięcia) w miejscu i ruchu, do partnera lub celu, z różną siłą i w różnych kierunkach,

IX.2.2)d)

odbijania piłki - oburącz lub jednorącz w górę i w kierunku partnera,

IX.2.2)e)

uderzania przyborem (np. kijem, rakietą),

IX.2.2)f)

toczenia, podnoszenia i przenoszenia przyborów

IX.2.2)g)

celowania i trafiania do wyznaczonego celu - rzucając, kopiąc, odbijając i uderzając przybór,

IX.2.3)

posiada umiejętności związane z utrzymywaniem równowagi, kontroli ciała i orientacji w przestrzeni, tj. umiejętności dotyczące:

IX.2.3)a)

utrzymania równowagi w pozycjach statycznych i dynamicznych z przyborem i bez,

IX.2.3)b)

wykonywania rotacji ciała wokół osi pionowej i poziomej (np. obrót w miejscu i ruchu, przewrót w przód z przysiadu podpartego),

IX.2.3)c)

wykonywania skrętów i zwrotów w sposób kontrolowany,

IX.2.3)d)

przenoszenia ciężaru ciała z jednej strony na drugą,

IX.2.3)e)

utrzymywania prawidłowej postawy w różnych pozycjach.

IX.3.

Osiągnięcia w zakresie zabaw i gier ruchowych, gier zespołowych oraz rekreacyjnych. Uczeń:

IX.3.1)

wykonuje ćwiczenia rytmiczne przy muzyce,

IX.3.2)

uczestniczy w zabawach i grach ruchowych, grach zespołowych, z wykorzystaniem dostępnego sprzętu sportowego,

IX.3.3)

wykonuje podstawowe elementy techniczne z piłką lub innym przyborem charakterystycznym dla gier zespołowych: kozłowanie w miejscu i ruchu, podawanie i chwytanie, odbijanie, uderzanie i prowadzenie, rzucanie, uderzanie do celu,

IX.3.4)

współpracuje z innymi przy tworzeniu i realizacji zabaw ruchowych,

IX.3.5)

korzysta z dostępnego sprzętu sportowego, takiego jak: rolki, łyżwy, sanki, hulajnoga i rower, dostosowując sposób jazdy do warunków i zasad bezpieczeństwa,

IX.3.6)

przestrzega zasad fair play w zabawach i grach ruchowych oraz grach zespołowych.

X.

Edukacja językowa. Język obcy nowożytny.

X.1.

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego i jego najbliższego otoczenia, umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

X.1.1)

ja i moi bliscy (rodzina, przyjaciele),

X.1.2)

moje miejsce zamieszkania (mój dom, moja miejscowość),

X.1.3)

moja szkoła,

X.1.4)

popularne zawody,

X.1.5)

mój dzień, moje zabawy,

X.1.6)

jedzenie,

X.1.7)

sklep,

X.1.8)

mój czas wolny i wakacje,

X.1.9)

święta i tradycje, mój kraj,

X.1.10)

sport,

X.1.11)

moje samopoczucie,

X.1.12)

przyroda wokół mnie,

X.1.13)

świat baśni i wyobraźni.

X.2.

Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka:

X.2.1)

reaguje na polecenia,

X.2.2)

rozumie sens krótkich wypowiedzi, opowiadań, bajek i historyjek oraz prostych piosenek i wierszyków, szczególnie gdy są wspierane, np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami, dodatkowymi dźwiękami,

X.2.3)

znajduje w wypowiedzi określone informacje.

X.3.

Uczeń rozumie wyrazy oraz jedno- lub kilkuzdaniowe, bardzo proste wypowiedzi pisemne (np. historyjki obrazkowe z tekstem, opowiadania):

X.3.1)

rozumie ogólny sens tekstu, szczególnie gdy jest wspierany obrazem lub dźwiękiem,

X.3.2)

znajduje w wypowiedzi określone informacje.

X.4.

W zakresie wypowiedzi ustnych uczeń:

X.4.1)

powtarza wyrazy i proste zdania,

X.4.2)

tworzy bardzo proste i krótkie wypowiedzi według wzoru, np. nazywa obiekty z otoczenia i opisuje je, nazywa czynności,

X.4.3)

recytuje wiersze, rymowanki, odgrywa dialogi, śpiewa piosenki - samodzielnie lub w grupie np. w realizacji małych form teatralnych,

X.4.4)

używa poznanych wyrazów i zwrotów podczas zabawy.

X.5.

W zakresie wypowiedzi pisemnych uczeń:

X.5.1)

przepisuje wyrazy i proste zdania,

X.5.2)

pisze pojedyncze wyrazy i zwroty,

X.5.3)

pisze bardzo proste i krótkie zdania według wzoru i samodzielnie.

X.6.

W zakresie reagowania uczeń:

X.6.1)

reaguje werbalnie i niewerbalnie na polecenia,

X.6.2)

przedstawia siebie i inne osoby - mówi np. jak się nazywa, ile ma lat, skąd pochodzi, co potrafi robić,

X.6.3)

zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów,

X.6.4)

stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe, np. wita się i żegna, dziękuje, prosi, przeprasza,

X.6.5)

wyraża swoje upodobania.

X.7.

W zakresie przetwarzania tekstu uczeń nazywa w języku obcym nowożytnym np. osoby, zwierzęta, przedmioty, czynności - z najbliższego otoczenia oraz przedstawione w materiałach wizualnych i audiowizualnych.

X.8.

Uczeń:

X.8.1)

wie, że ludzie posługują się różnymi językami i aby się z nimi porozumieć, warto nauczyć się ich języka,

X.8.2)

posiada podstawowe informacje o krajach, w których ludzie posługują się danym językiem obcym nowożytnym.

X.9.

Uczeń potrafi określić, czego się nauczył, i wie, w jaki sposób może samodzielnie pracować nad językiem (np. przez oglądanie bajek w języku obcym nowożytnym, korzystanie ze słowników obrazkowych i gier edukacyjnych).

X.10.

Uczeń współpracuje z rówieśnikami w trakcie nauki.

X.11.

Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. ze słowników obrazkowych, książeczek), również za pomocą technologii informacyjno- komunikacyjnych.

XI.

Edukacja językowa. Język mniejszości narodowej lub etnicznej.

XI.1.

Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. Uczeń:

XI.1.1)

dostrzega i rozumie wartość swego języka ojczystego, ma świadomość swojej tożsamości narodowej lub etnicznej,

XI.1.2)

poznaje elementy przyrody, kultury materialnej i duchowej mniejszości narodowej lub etnicznej, do której należy,

XI.1.3)

poznaje elementy historii mniejszości narodowej lub etnicznej, do której należy.

XI.2.

Kształcenie językowe. Uczeń:

XI.2.1)

uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji,

XI.2.2)

czyta ze zrozumieniem teksty literackie oraz informacyjne,

XI.2.3)

wyciąga wnioski z przesłanek zawartych w tekście,

XI.2.4)

wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci na I etapie edukacyjnym,

XI.2.5)

zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki,

XI.2.6)

zna i stosuje formy grzecznościowe w kontaktach międzyludzkich,

XI.2.7)

tworzy w formie ustnej i pisemnej kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie,

XI.2.8)

dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych,

XI.2.9)

przejawia wrażliwość estetyczną w wypowiedziach inspirowanych twórczością dla dzieci, tworzy, przekształca i rozwija swoje wypowiedzi,

XI.2.10)

uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie,

XI.2.11)

poszerza zasób słownictwa, czytając teksty literackie oraz inne teksty kultury,

XI.2.12)

zna alfabet: rozróżnia litery, głoski, znaki fonetyczne, dzieli wyrazy na sylaby, oddziela wyrazy w zdaniu, oddziela zdania w tekście i poprawnie je zapisuje (zgodnie z elementarnymi zasadami ortografii i interpunkcji,

XI.2.13)

pisze czytelnie i estetycznie,

XI.2.14)

przepisuje teksty, pisze z pamięci i ze słuchu, w miarę swoich możliwości samodzielnie realizuje pisemne zadania domowe.

XI.3.

Kształcenie literackie i kulturowe. Uczeń:

XI.3.1)

w tekście literackim wybiera określone fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów,

XI.3.2)

czyta i recytuje, z uwzględnieniem interpunkcji, intonacji, akcentów, poprawnej wymowy,

XI.3.3)

wykorzystuje teksty literackie do tworzenia własnych wypowiedzi,

XI.3.4)

czyta wskazane teksty literackie i wypowiada się na ich temat.

XII.

Edukacja językowa. Język regionalny – język kaszubski.

XII.1.

Znajomość środków językowych. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych dotyczących jego samego, najbliższego otoczenia i przeżywanej codzienności, umożliwiającym realizację wymagań ogólnych w zakresie następujących obszarów tematycznych:

XII.1.1)

ja i moi bliscy: rodzina, przyjaciele,

XII.1.2)

mój dom, pomieszczenia, meble, sprzęty użytku codziennego,

XII.1.3)

jedzenie, artykuły spożywcze, owoce i warzywa, posiłki i potrawy,

XII.1.4)

moja szkoła: moja klasa, przybory szkolne,

XII.1.5)

przyroda wokół mnie,

XII.1.6)

czas: kalendarz, pory roku, miesiące, dni tygodnia,

XII.1.7)

Kaszuby, moje środowisko lokalne, moja miejscowość na mapie Kaszub i Polski,

XII.1.8)

popularne i tradycyjne zawody związane z życiem na Kaszubach,

XII.1.9)

zakupy, sklep, rynek, targowisko,

XII.1.10)

mój dzień (plan dnia), mój czas wolny, wakacje,

XII.1.11)

moje zainteresowania, zabawy i zabawki dziecięce,

XII.1.12)

święta i tradycje (Gòdë i Jastrë),

XII.1.13)

świat baśni i wyobraźni, bohaterowie bajek i mitów kaszubskich.

XII.2.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia wypowiedzi ustnych. Uczeń:

XII.2.1)

rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, powoli,

XII.2.2)

reaguje ruchem, gestem i słownie na polecenia,

XII.2.3)

rozumie sens krótkich wypowiedzi, opowiadań, bajek i historyjek oraz prostych piosenek i

wierszyków i innych tekstów, szczególnie gdy są wspierane, np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami, dodatkowymi dźwiękami,

XII.2.4)

rozumie sens tekstu, szczególnie gdy jest wspierany obrazem lub dźwiękiem,

XII.2.5)

znajduje określone informacje w usłyszonym tekście,

XII.2.6)

potrafi odróżniać ważne i mniej ważne informacje w usłyszonym tekście.

XII.3.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia wypowiedzi pisemnych. Uczeń:

XII.3.1)

rozumie sens tekstu, szczególnie gdy jest wspierany obrazem lub dźwiękiem,

XII.3.2)

znajduje określone informacje w tekście pisanym,

XII.3.3)

poprawnie czyta bardzo krótkie teksty literackie,

XII.3.4)

czyta proste nieliterackie teksty,

XII.3.5)

podczas czytania uwzględnia dykcję, pauzy i akcent.

XII.4.

Osiągnięcia w zakresie tworzenia wypowiedzi ustnych (mówienie). Uczeń:

XII.4.1)

powtarza wyrazy i proste zdania w języku kaszubskim,

XII.4.2)

wygłasza z pamięci bardzo proste i krótkie teksty w języku kaszubskim: wiersze, rymowanki, piosenki z repertuaru dziecięcego - samodzielnie lub w grupie (np. podczas miniprzedstawienia teatralnego),

XII.4.3)

tworzy bardzo proste i krótkie wypowiedzi według wzoru, np. nazywa obiekty z otoczenia i opisuje je, nazywa czynności,

XII.4.4)

używa poznanych wyrazów i zwrotów podczas zabawy.

XII.5.

Osiągnięcia w zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnych. Uczeń:

XII.5.1)

przepisuje pojedyncze wyrazy i zwroty,

XII.5.2)

pisze proste i krótkie zdania według wcześniej poznanych schematów,

XII.5.3)

pisze, stosując w tekstach elementarne zasady ortografii kaszubskiej i interpunkcji.

XII.6.

Osiągnięcia w zakresie reagowania na wypowiedzi. Uczeń:

XII.6.1)

reaguje werbalnie i niewerbalnie na polecenia,

XII.6.2)

przedstawia siebie i inne osoby - mówi np. jak się nazywa, ile ma lat, skąd pochodzi,

XII.6.3)

zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów,

XII.6.4)

stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe typowe dla kultury kaszubskiej (np. wita się i żegna, dziękuje, prosi, przeprasza).

XII.7.

Osiągnięcia w zakresie przetwarzania wypowiedzi. Uczeń:

XII.7.1)

nazywa w języku kaszubskim przedstawione w materiałach wizualnych i audiowizualnych obiekty (np. osoby, zwierzęta, przedmioty) i czynności,

XII.7.2)

podaje w języku polskim znaczenie prostych słów lub zwrotów sformułowanych w języku kaszubskim,

XII.7.3)

podaje w języku kaszubskim znaczenie prostych słów lub zwrotów sformułowanych w języku polskim,

XII.7.4)

przekazuje w języku polskim ogólny sens tekstu słuchanego w języku kaszubskim.

XII.8.

Znajomość i rozumienie bardzo prostych elementów otaczającego świata przyrodniczo-geograficznego, bardzo prostych treści kultury materialnej, duchowej i tradycji kaszubskiej oraz umiejętność funkcjonowania we wspólnocie kaszubskiej (nabywane w czasie lekcji, wycieczek w środowisko lokalne i regionalne oraz warsztatów i projektów edukacyjnych). Uczeń posiada podstawowe informacje w zakresie następujących treści kształcenia:

XII.8.1)

perspektywa świata: moja miejscowość, moja gmina i mój powiat na Kaszubach, mój region (geografia i przyroda regionu),

XII.8.2)

przestrzeń regionu: architektura lokalna i obiekty zabytkowe typowe dla kultury lokalnej,

XII.8.3)

geografia literacka: moja wieś, miasto, gmina, powiat w legendach i innych tekstach literackich,

XII.8.4)

symbole Kaszub: godło,

XII.8.5)

stworzenie świata i świat ludzi w kaszubskojęzycznej biblii dla dzieci i legendach,

XII.8.6)

rok obrzędowy na Kaszubach: Gòdë, Jastrë, obchodzenie świąt w mojej rodzinie,

XII.8.7)

obrzędowość rodzinna: ślub, wesele, narodziny, urodziny, tradycja chleba,

XII.8.8)

wartości w kaszubskich bajkach: mądrość, przyjaźń,

XII.8.9)

kaszubskie gry i zabawy dziecięce,

XII.8.10)

skarby Kaszub w bajkach (np. bursztyn),

XII.8.11)

morze i ziemia w legendach i przysłowiaach,

XII.8.12)

praca związana z morzem i z uprawą ziemi,

XII.8.13)

sztuka ludowa i rzemiosło użytkowe: zabawki ludowe, tradycyjne malarstwo na szkle, tkactwo na ramkach, kwiaty papierowe, rzeźba w glinie,

XII.8.14)

haft kaszubski (kolorystyka, wzornictwo na odzież),

XII.8.15)

edukacja międzykulturowa: różnice między polskimi a kaszubskimi tradycjami Bożego Narodzenia, dialog międzywyznaniowy (świątynie chrześcijańskie na Pomorzu, Boże Narodzenie w tradycjach chrześcijańskich),

XII.8.16)

kuchnia i tradycyjne przetwórstwo kaszubskie,

XII.8.17)

wycieczki edukacyjne w miejsca lokalne i do muzeów lokalnych,

XII.8.18)

warsztaty i projekty edukacyjne, spotkania z ciekawymi ludźmi

XIII.

Etyka.

XIII.1.

Osiągnięcia w zakresie rozumienia podstawowych zasad i pojęć etyki. Uczeń:

XIII.1.1)

ma świadomość, że jako człowiek posiada swoją niezbywalną godność oraz że wszystkie inne osoby posiadają taką godność,

XIII.1.2)

odkrywa wolność jako wartość przypisaną osobie, także osobie w jego wieku,

XIII.1.3)

dostrzega, że granice jego wolności wytycza godność i dobro innych osób, np. z kręgu rodziny, klasy, rówieśników,

XIII.1.4)

odkrywa, że jego wybór rodzi konsekwencje, które dotyczą jego samego,

XIII.1.5)

dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory,

XIII.1.6)

dostrzega, że lepiej poznaje siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności,

XIII.1.7)

odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo,

XIII.1.8)

ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób - rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną - a także symbole tych wspólnot,

XIII.1.9)

określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania,

XIII.1.10)

odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób,

XIII.1.11)

odkrywa, że wspólnota osób której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania.

XIII.2.

Osiągnięcia w zakresie stosowania poznanych zasad. Uczeń:

XIII.2.1)

szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym,

XIII.2.2)

uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu,

XIII.2.3)

wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie,

XIII.2.4)

wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich i nazywając to, co jest wartością dla niego,

XIII.2.5)

naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł,

XIII.2.6)

przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem.